

עין משפט
גו מצוה

גה:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

ג' א מ"י פ"ב מ"ג ס"ג
אבות טו"מ"ה הל"ט ט'
ט"ב ב מ"י פ"ח מ"ג
שם הל"ט ט'

רבינו גרשום

דך היחיד ודרך הרבים. (ט) צירושלמי פ"ח אמאי איצטרך
למימי דרך הרבים דמנא דדרך היחיד מפסקי כ"ש
דרך הרבים ומשי משום ספח נקטינן דקמי הלל מפסקי
לועדים ואין מפסקי לאילנות אלא גדר כו' וקמ"ל דאפילו דרך
הרבים לא מפסקי לאילן ומפרש נמי
אמאי מנא שזיל הרבים כיון דמנא
שזיל היחיד מפסקי דמשום אילן
לא לך למיתמייה כיון דאשמעינן
דאפי' דך הרבים לא מפסקי לאילן
כל שכן שזיל הרבים אלא אחת
לאשמעינן דשזיל הרבים נמי צענין
שיא קבוע צימות האמה וצימות
הגשמים והשתא איצטרך למימי
כולו שזיל היחיד לאשמעינן דמפסקי
לועדים אע"ג דגרע מכולהו ודרך
הרבים אשמעינן דלא מפסקי לאילן
ודך היחיד אשמעינן דלא צענין
קבוע ושזיל הרבים אשמעינן דצענין
קבוע ואין להקשות דלא לימיני שזיל
הרבים ואנא היחיד דצענין קבוע
ממתין דך היחיד דלא לימיני לא צענין
לימיני דך היחיד אלא לימיני שזיל הרבים
איפכא דלא לימיני היחיד ואנא דענא דלא צענין קבוע מדמתן
שזיל הרבים ולא מנא דך היחיד דהוי רבותא שפי' דהא אי לאו
דמתן מתייבחו לא דהוי דענא הי מתייבחו (ו) מפסקי דפי' דך
היחיד רחב טפי ושזיל הרבים בקעי ביה רבים: ר"ב א"ע"וד
בשאר. רש"י פירש דפליגי דרבי אליעזר משיב ליה ספק ספיקא
ורבנן דף חשיבי ליה אלא ספיקא אחת ורש"י פירש דפסקי בנתא
דע"ו (דף ט) וס' דאפי' צדעה מלאה טומאה ופליגי דר"א
אע"ג דליכא אלא חדא ספיקא כיון דליכא ספק מגע אלא ספק
ביאה טעור והיינו טעמא דטומאה מטובה גמרינן וגי' סוטה הו'
ספק נגע ולא ספק ביאה דודאי (ז) וטעמיה (ז) וטעמיה כיון
דאין כגון אלא ספיקא אחת וסוגיא דע"ו מוכחא כפ"ש דר"א
מטור אפילו בספיקא אחת דקאמר עובדא הוה נגהדעא ואמר
שמואל חמרא שרי כמאן כרבי אליעזר דאמר ספק ביאה טעור
גני דמטעא רוב גניי ישראל נינהו לא מינין למימר דשרא שמואל
פ"י יטערא דרש"י אין כדאמרין לעיל (דף טו.) תא אחו לך רמאי
ומשי (ו) לה שאני ההם כיון דליכא דפתייה לשם ממונה הוה
לומר עכו"ם אימור לא נגעי כיון דידעי ע"י ריה שהיה יין לא היו חוששין כו' משמע דלמאי דהוה בעי לאוקומי כרבי אליעזר דלקלא דעתך
דלא פתייה לשם ממונה ויודעי נגע הוה שרי אף על גב דליכא אלא חדא ספיקא אחת עכו"ם אחת ורש"י פירש דאמר רב דמיני לא ידענא אי
אם נזא עכו"ם לשם אלא לאו ומיהו קשה מההוא פולמוס (ע"ז דף ט): דלקלא לנהדעא ושרייה ר"א וקאמר רב דמיני לא ידענא אי
משום דסבר כר"א דסבר ספק ביאה טעור אי משום רוב דלחו כר"א כפיקא אחת אי הוה רוב עכו"ם ושרי לרבי אליעזר כיון דפתייה חזית
(ט) דפתוח חזית טובא אימור אדעתא דממונה פתח וכספק ביאה דמי ואע"ג דתלינן אדעתא דממונה והוה ס"ס אפ"ה לא שרי אלא
לר"א (ט) ולעיל שרי שמואל בהאי טעמא אפילו לרבנן ופרש"י ההם גניי נהדענא לא הוה ידעי אס רוב עכו"ם או רוב ישראלים ושרי
אפילו לרבנן דספק ספיקא היא אכל הנהו דלאו בנתא פולמוס הוה ידעי רבי אליעזר (י) דשרא אס רוב ישראלים הם אס רוב עכו"ם
הלך אף על גב דליכא למימר דלחו אדעתא דממונה ליכא אלא חדא ספיקא אחת אי הוה רוב עכו"ם ושרי לרבי אליעזר כיון דפתייה חזית
טובא דמוכחא מילתא דלשם ממונה נזא ולא מנסכי דהוה כבולשת שנכנסה לעיר בשעת מלחמה דקמי אלו ואלו מותרות הלך אף על גב
דספק מגע הוה כיון דמוכחא מילתא לקולא כספק ביאה דמי ומיהו קשה לר"ת לשני הפירושים דנמסכת טהרות (פ"ו מ"ד) מוכח
דרבנן ממתמאין אפי' בספק ספיקא דתנן כל שחטה יכול לרבות ספיקות וספיקי ספיקות ברה"י טמא ברה"י טעור כ"ד כו' ואח"כ קמתי
הננס לבקעה צימות הגשמים דמייהי הכא ומיהו הוה דע"ו וכל פירש כשעת רש"י דר"א שרי אפי' בגרמיה אחת כדמוכח (י) הקוגיא
ורבנן נהי דצטומאה ממחירי לטמאות אפי' בספק ספיקא ביין נטך שריא כספק ספיקא ור"ת מפרש דפליגי דרבנן ממתמאין אפילו בכמה
ספיקות משום דמן היין אפילו בחדא ספיקא טעור דאוקמה אחזקיה וילפינן מטובה דעמא וא"כ מה לי חדא ספיקא מה לי תרי ספיקי דהא
אפי' בחדא ספיקא הוה לן למימר דטעור ור"א סבר אין לך כו' אלא מידועו דוקא חדא ספיקא טמא ואמי שפיר ההוה דפולמוס דמשמע
אפילו בספק ספקא לא שרי אלא לר"א דוקא ובההיא עובדא דנהדענא לא גרים ר"ת לא שאני ההם כו' דלהאי גירסא משמע דמודו רבנן
דנספק ספיקא שרי ור"א שרי אפילו בספיקא אחת אלא מפרש ר"ת כמאן כר"א כפיקא אחת אלא מפרש ר"ת כמאן כר"א כפיקא אחת אלא מפרש ר"ת
ולאו דוקא ספק מגע קאמר דאדרבה ספק ביאה הוה דספק אס נזא עכו"ם שם אס לאו דאימור ישראל נינהו אלא לספיקא אחת קרי
ספק מגע דספק ביאה דר"א היינו ספק ספיקא והכי פריך והא ספיקא אחת היא ואפי' לר"א לא שרי בספיקא אחת ור"ת ומי"ל דלרבנן אפילו
ביין נטך אסרי בספק ספיקא ויש לומר דכמה דוכתי מדמה נמס' ע"ז חומרא דין נטך לחומרא דטהרות: ר"ב א"ע"וד בשאר. נראה
אלעזר אית לכו סוף פ"ק דנדה (דף ט.) דאין הלכה כר' אליעזר כדסדר טהרות אלא כד' וכן כסדר טהרות היא: בהעלם אחד חייב. אפילו בשמי
רשויות ומימה דאמר רבא כפ' המזילה יין (שנת דף ט.) וס' הוה חזי גרוגרת והינה וזור והוה חזי גרוגרת והעבירה דך עליה חייב מה
כך דך עליה הא לא בעי הכא (ו) אלא לרשות אחת אפילו רחוקות זו מוה ויש לומר דודאי בלא דך עליה חייב והא דנקט דך עליה
לאשמעינן דלש העביר מתוך ג' להאי גרוגרת ומימה דחייב אע"ג דלא מתוך ג' לקרקע והקשה ר"ת לרבי יוסי דב' רשויות אמאי פטר
והאמר כפ' הבונה (דף קד.) כגב אות אחת בטבירא אות אחת בנפורי חייב מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי וגרס ר"ת מרשות אחת
חייב משמי רשויות פטור אס הוה חזי גרוגרת משמי רשויות פטור אלא אס ברשות אחת לקחה אפילו חלקה והוה חזי לשמי
רשויות חייב דמחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי ולר"י נראה דלאו פירכא היא דלא דמי דהתם שם המלאכה (ט) כמיצה וכמיצה נמרה
כשיחבו שתי אותיות ואפי' רחוקות זו מוה אכל הכא שם המלאכה היא הוה חזי גרוגרת ומימה דחייב אע"ג דאמר
אכל

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

דרך הרבים. ט"ו אמר רוח דך היחיד (ב) ד' אמות ולא זו אף
זו קמתי: שזיל הרבים. שהולכין שם רבים בגרמיהן אכל דרך
הרבים מקום הילוך העגלות והסוסים. וכולהו לא זו אף זו קמתי:
אפילו צימות הגשמים שאין גרמיהן
קבועו בין צימות הספס. ור"ת

דרך הרבים ודרך היחיד ושזיל הרבים
ושזיל היחיד הקבוע בין בימות החמה ובין
בימות הגשמים טומאה מאי היא רתנן
הבונס לבקעה בימות הגשמים וטומאה
בשדה פלונית ואמר הלכתי למקום הלו ואיני
יודע אם נכנסתי לאותו מקום ואם לאו ר"א
מטור והכמים "מטמאין" ושהיה ר"א אומר
ספק ביאה טעור ספק מגע טומאה טמא
אבל לשבת לא רבא אמר אפילו לענין
שבת רתניא ר"הוציא חצי גרוגרת לרשות
הרבים והניחה וחזר והוציא חצי גרוגרת
אחרת בהעלם אחד חייב בשני העלמות
פטור רבי יוסי אומר בהעלם אחד
ברשות

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אחזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

הגהות הב"ח

(ב) י"ב"ב ד"ה דך ורי
ד' אמות. ר"ב כפי הכבוד
פירוש דך ק' חזקת דך
היחיד הוא שני מדרגות ומתנה
פ"י שתי אמות קטנות ומתנה
וע"ש: (ג) ר"ה ספק ורי'
אס על נה מקום הקבר אס
(א) ד"ה ותיקין ורי'
דפטר בשתי רשויות אבא
חייב לאין המלך: (ד) ר"ה
נמס' שנת ורי' ולא פנינא
(ה) אלא דבר מאלו המזו:
(ו) ח"ס ד"ה דך היחיד
ודך הרבים שזיל היחיד
וכו' צירושלמי פ"ח ורי'
(ז) ח"ס סוף בקטיה דקמי:
(ח) בא"ד י"ג מתייב ערוף
דרבך היחיד רחב: (י) ר"ה
לאו: (יא) אפילו ורי' ומשני ורי'
שאי: (ט) בא"ד ומשני
כיון דפתוח חזית ורי'
וספק ביאה דמי אלא
(ט) בא"ד א"ל
לר"א דוקא ולעיל שרי
שמואל כפי לישנא אפי'
לרבנן: (י) בא"ד הוה ידעי
ר"א דשרייה אס רוב רוב
ישראלים או רוב עובדי
טובים: (יא) בא"ד דמטמא
התם הטובים: (י) ר"ה
כדכ"ט ורי' לא צענין
רבי יודי אלא לרשות אחת:
(ט) בא"ד שם המלאכה
היינו מייב והכתיבה
נמרה:

מוסף רש"י

ושזיל הרבים הקבוע כו'. ורי' לא
קבוע לא מפסקי דקמקס לך
הוה ולא חזקת (מחמת טמא).
הבונס לבקעה. ורי'
עדות הפסוקים יחד קרי
בשדה פלונית: (א) שנת הרבה
הגשמים. היא חזקה רשות
זו אלא זו ורי' ג' בימות
הגשמים. היא חזקה רשות
היחיד לטעמא דמשי שכר
אמת הידע יאין רשות
לכל אדם ליטמא לו וקמ"ל
ספק טומאה כדמות היחיד
ספקו טמא: (ב) ורי' ג' ורי' ג'
ש"י ורי' ג' ש"י ורי' ג' ורי' ג'
בשדה פלונית.
כלומר בלחמת הפסוקים ורש"י
לפי שאין היא על גב וריה
מפרימת בלחמת הפסוקים:
י' חזקת מן השדות
יאין אלו ידענן אלו היא
וע"י ג' הלכתי למקום
הר"ה בנתקם זו וע"י ורי' ג'
הרמב"ם מטמאין ברה"י.
לה ספק טומאה ברה"י.
ור"א לא חשיב לה ספק
טומאה אלא כגב נמס' לשם
אכל אפי' ידעי אס אפילו
אס אלא אלא השתא הוה
ליה ספק ספיקא: (ב) ורי' ג'
ספק מגע טומאה. דאמר
נמס' לשם טומאה כה
ואפי' ידעי אס נפתי טעמיה
אס לא ורי' ג' ב' בשני
העלמות פטור. דע ספיקו
לפי שיעור בריכות י"ג.